

GEDICHTEN.

VERSTROOIDE

GEDICHTEN

VAN

ADAM SIMONS.

Te AMSTERDAM, bij
JOHANNES VAN DER HEY.
MDCCCXXII.

VOORREDE.

Bij de uitgave dezer gedichten, heb ik weinig te zeggen aan den lezer. Dezelve zijn grootendeels hunne geboorte aan het toeval verschuldigd, of aan de gelegenheid, die mij stemde, om mijn gevoel in eenig lied te openbaren, of ook, wanneer ik in de vreugde van anderen deelde, en aan sommigen mijner vrienden en bekenden een bewijs van genegenheid en onderscheiding wilde geven.

De

De meeste ſtukken zijn van den tijd, toen ik nog op Thamen *woonde, en vele lezers zullen hier, bij derzelver ontmoeting, zich wel herinneren, hen elders meer gezien te hebben.*

Daar zij verſpreid waren en overal omzworven, wilde ik hen bijéén verzamelen, opdat zij namaals, wanneer ik niet meer wezen mogt, met mijne vroeger uitgegeven gedichten, hoe gebrekkig dan ook, getuigenis zouden geven van mijne zucht voor het goede en ſchoone.

Zij verſchijnen hier, zoo als zij oorſpronkelijk van mij kwamen, dat is onverplooid, zonder iets daarbij te doen, of af te laten, behalve in enkele bewoordingen, die men, uit welke oorzaak, zal'ik niet beſlisſen, buiten mijn weten, willekeurig veranderde.

Het gedicht, den Lof der Welſprekendheid verheffende, dat aan het hoofd dezer verzameling geplaatst is,

werd

werd in den jare 1809, *bij het Genootſchap:* Kunstliefde ſpaart geen vlijt, *in 's* Hage, *bekroond, en de heuschheid van Beſtuurders gaf mij verlof, van hetzelve te doen herdrukken, en in mijne bijzondere verzameling op te nemen.*

Even zoo had ik gehoopt, den lierzang, getiteld: Aan mijne Landgenooten, *die in de dagen der verdrukking van mij gegeven werd, met den aanhef:*

Vergeet uwe afkomst, ô Bataven!

in dezen bundel mede te deelen; doch eene bijzonderheid, voor den lezer van weinig belang, heeft mij dit genoegen geweigerd.

De vertalingen, hierbij gevoegd, zijn eigenlijk navolgingen van bekende Dichters; want eene vertaling, zoo zij dien naam verdienen zal, behoort het ſpiegelbeeld te wezen van het oorſpronkelijke. Alleen de

voortreffelijkheid en waarde dier ſtukken bewogen mij, dezelven, zoo goed mij doenlijk was, in onze taal over te brengen.

Ik beveel dezen bundel aan de beſcheidenheid van den lezer en wensch hem goede dagen.

A. SIMONS.

Utrecht,
17. October, 1822.

I N H O U D.

AAN

DE

DE LOF

DER

WELSPREKENDHEID.

Hanc cogitandi pronuntiandique rationem, vimque dicendi, veteres Græci ſapientiam nominabant.

Cicero.

EERSTE ZANG.

Aanhef. Beschrijving van de welsprekendheid; onbestaanbaar met logen en vleijerij. Haar vermogen bij den kanselredenaar; in regtsgedingen; in staatsbelangen. Besluit.

Ontwaak, ô Zangeres! uit uwe mijmeringen,
Om, in der Dicht'ren koor, naar de eerekroon te dingen.
Al lang genoeg getreurd, in dezen donk'ren nacht,
Waaruit de wijsgeer eens een' held'ren morgen wacht,
Als 't plan des eeuwigen, voor menschen niet te gissen,
Een paradijs herstelt, in 's werelds wildernissen.

Verhef u boven leed en zing uw laatfte lied,
Gelijk de veege zwaan, gedoken in het riet,
Met omgekeerden hals en ongewasfchen veêren,
Doet op haar tooverzang de ftroomen wederkeeren.

Beroemde Maatfchappij! in Hollands heerlijkst oord,
Waar eertijds de achtbre ftem der Vadren werd gehoord,
Van wier gezag en deugd, aan heel Euroop gebleken,
De leêge zalen nog en doodfche wanden fpreken!
Hun lof was fteeds uw doel en de eer van 't Vaderland,
De wetenfchap en deugd, aan Neêrlands roem verpand,
En welken laauwerkrans ge ook ooit hebt opgehangen,
Hij fierde nooit een hoofd voor dartele gezangen. —
Hoe vaak heeft uwe lier den vriend der kunst verrukt,
Den moeden opgebeurd, door rampen neêrgedrukt,
En Jezus reine leer, die wijsheid preekt en leven,
Van fommigen verlaagd, op hoogen toon verheven! —
Gij eischt den lof der kunst, die aller ooren boeit!
Als 't zoele windje, fuist, gelijk de noodftorm loeit,
Die beurtlings ftreelt en dreigt, in 't menschlijk hart bedreven,
Een leger ftrijden doet, of voor haar almagt beven,

De

De eenvoudige natuur aan hare praal verbindt,
De waarheid met zich voert, de dwaling overwint,
Verdrukte onnoozelheid voor 't ftrenge regt verdedigt,
Een Vaderland behoudt en volkeren bevreedigt,
Als Orpheus zachte lier, vergramde woestheid temt,
De vrije ziel beheerscht, tot vreugde en droefheid ftemt,
En, in den achtbren raad en heilge tempelkoren,
Ons aan ons zelv' ontrukt en doet een Godheid hooren!

Wie zijt gij, die de taal van hooge wijsheid doemt,
Haar eene dienares der fnoode logen noemt,
Welfprekendheid veracht, als in verbond getreden
Met valschheid en bedrog, om kunstlijk te overreden?
Gij laakt dan ook 't verftand, daar ook de booswicht denkt,
De kunst, die hem, als u, haar eigen voordeel fchenkt?
Doet misbruik van genot u ook 't genot verachten,
Dat fchuldeloos verdrijft uw' droeve jammerklagten?
Nooit heeft uw oor de ftem der wijsheid dan gehoord,
Haar taal nooit, als een dolk, uw' looden hart doorboord!
Gevoelloos voor haar fchoon, kon zij u nooit verrukken,
Maar ook in uw gemoed geen misdrijf onderdrukken!

De ware kunst bezigt geen lage vleijerij,
Noch zet aan loos bedrog haar' rijken luister bij.
Zij eischt een eerlijk hart, dat, vreemd van valſche ſtreken,
Met alverzengend vuur, zijn eigen taal moet ſpreken.
Zij vormt den redenaar, als elke zenuw beeft,
De waarheid onverminkt op reine lippen zweeft,
Haar achtbre tabbaard zal geen huichlarij bedekken,
En vleijerij altijd ten ſpotgewaad verſtrekken!

Beſchouw den redenaar, daar hij van ijver blaakt,
Belangloos voor zich zelv', zijn eigen rust verzaakt,
Gelijk een zoete harp, welluidend ſtreelt onze ooren,
En we uit zijn wijzen mond, de deugd en waarheid hooren. —
Als zijne rede ons troost, wanneer zij leert of ſticht,
Ze is naar de vatbaarheid van allen ingerigt,
Eenvoudigheid van taal, verhevenheid der zaken
Verlichten ons verſtand, terwijl ze ons harte raken.
Met weinig, zegt zij veel, en, in dien overvloed,
Is zij, gelijk aan brood, de ſpijs, die allen voedt.
Zij predikt menſchenmin, beteugelt lage driften,
Verheft de ziel tot God; leert, goed van kwaad te ſchiften.

Hoe

Hoe treft hij ons gemoed, die met gebaarden ſpreekt,
Wanneer zijn aanſchijn gloeit, of als de dood verbleekt,
Zijn oog in tranen ſmelt, gelijk 't geſtarnte fonkelt,
Of heete gramſchap dreigt en 't hooge voorhoofd kronkelt!
Gelijk een ſnelle ſtroom langs welige oevers vloeit,
Wat tegenſtaat, verwint, een vruchtbaar land beſproeit,
In diepe kolken draait en kookt met wijde kringen,
De kielen met zich voert, en dijken door kan dringen,
Zoo voert zijn rede ons meê, zij dringt door merg en been,
Verrukt een ganſche ſchaar, verteedert groot en kleen,
Veredelt ons gevoel, herinnert onze waarde,
Verzoent een' langen haat en ſticht den vrede op aarde.

Hier ſlaapt de hoorder niet;... 't Is alles oog en oor,
De wanden luisteren, in 't hooge tempelkoor,
Herhalen zijne taal en fluistren van gebreken,
Als of zij, met de doôn, van onze daden ſpreken.
Hij maalt ons 't aklig oord der boozen gruwzaam af,
Waar alle hoop verdwijnt, bij duldelooze ſtraf.
Hij teekent ons het land, waar zaalge geesten wonen,
't Is of wij bij hen zijn en hooren blijde toonen!

Die taal ontroert ons hart, al is dat hart verfteend,
En aller vreugde lacht en aller droefheid weent,
De fchuld ziet voor zich neêr, bij haar' geheimenisfen,
En diepe ftilte laat geen enkeld woord ons misfen;
Verplaatst, waar hij ons voert, vergeten wij deze aard,
Ze is, even als een droom, niet meer onze aandacht waard,
Wij denken aan geen' tijd, daar wij ons vaak verveelden,
Maar zitten roereloos en fchijnen wasfen beelden!

Befchouw den redenaar, als de onfchuld, aangeklaagd,
Met tranen in haar oog, bij hem befcherming vraagt;
De regter, vaak misleid, door valfchen fchijn bedrogen,
Voor allen even ftreng, naar waarheid zoekt en logen.
Gelijk een diepe mijn, bedolven onder de aard,
In zwarte duisternis, een' rijken fchat bewaart,
Den diamant bedekt, die, aan den nacht onttogen,
Een fpiegel is der zon en fchittert in onze oogen,
Zoo fluit een duf gewelf en donker, als het graf,
Miskende onnoozelheid van gade en kind'ren af,
Die, ondanks al haar leed, geen muren vreest, noch keten,
Aan armen wel geprangd, maar vrij is van geweten!

Hier

Hier ziet geen morgenzon de plaats van rouw en fchand,
Geen heerlijk avondrood gloort aan den fomb'ren wand,
Een flaauwe lamp verlicht en doet den moord'naar ijzen,
In lange fchaduwen, voor hem de doôn verrijzen;
Hij droomt, maar flaapt hier niet, daar gruwzaam ongediert,
Met fpoken, in den nacht, afgrijslijk hoogtijd viert.
Hier huilt de gure wind, hier rammelen de boeijen,
Waar doffe jammerklagt en gramme vloeken loeijen,
De fchuld haar vonnis wacht en elken morgen vraagt:
Wanneer de laatfte dag van hare wroeging daagt?

De redenaar, bij 't leed der onfchuld diep bewogen,
Voert haar voor 's regters oog en fmeekt zijn mededogen,
Doordrongen van gevoel, verheft hij zijne ftem,
De menschheid juicht hem toe, de Godheid zegent hem!
De waarheid weert den fchijn, de wetten zijn bevredigd,
De lasteraar befchaamd, de vrome deugd verdedigd!
Wie kent de zaligheid, die hij tot loon geniet,
Zij knielt voor hem in 't ftof, — hij eischt die hulde niet!
Zij dankt hem fprakeloos en vreugde doet haar blozen,
Met tranen op 't gelaat, als druppelen op rozen!

Befchouw den redenaar, wanneer de veege ftaat
Zijn redding van hem hoopt en volgt zijn' wijzen raad;
Daar 't bloedig oorlog woedt, met vuur en ijzer dondert,
De landen woest vertrapt, ontvolkte fteden plondert,
Zijn onverbid'lijd zwaard, bij gruw'len, ongehoord,
Den grijsaart nedervelt, den zuigeling vermoordt;
Als alles ftaat in brand en ruwe legerbenden
Geen heiligdom ontzien, en eerb're vrouwen fchenden!
De radelooze hoop, met laffe vrees bezield,
Haar' wapens bang verbergt en vroom voor 't outer knielt;
Als hongersnood en pest, die vreesfelijke plagen!
Den levenden verbiën, de dooden weg te dragen,
En niets meer overblijft, in hunnen hoogften nood,
Dan 't fchreijend oog tot God en 't uitzigt naar den dood!

Of als het oproer woelt en 't graauw holt langs de ftraten,
Geene overheid regeert, noch dubb'le wachten baten,
De noodklok aklig luidt, alom de alarmtrom roert,
Een Mas Anjello heerscht, met vaandels rondgevoerd;
De kreet van landverraad, door beed'laars aangeheven,
Den ftaatsman fchandelijk op 't moordfchavot doet fneven,

De

De wijze fchuilt en 't volk geene oppermagt erkent,
Paleizen haalt omver en marm'ren graven fchendt!
Zoo woedt een holle zee, wanneer de ftormen huilen,
Een donk're nacht gebiedt en held're ftarren fchuilen,
De reddelooze kiel, geflingerd heen en weêr,
Bij jammerlijk gekerm, ftort in den afgrond neêr!

De redenaar verfchijnt... met fierheid op zijn wezen!
Regtvaardigheid en moed zijn uit zijn oog te lezen;
Zijn ftem verwekt ontzag, bij vorst en onderdaan,
Beveelt met majefteit en vuurt ten ftrijd hen aan,
Bezweert hen, bij het graf, waar hunne helden wonen,
Zich even groot, als die, in heet gevaar te toonen;
Befchreit zijn Vaderland, beweent der braven dood
En roemt den laatften arm, die dapp'ren weêrftand bood;
Hij roept de fchimmen op der lijken, onbegraven,
En daagt, voor hun gerigt, verachtelijke flaven,
Hij rukt de kroon der eer van 't hoofd der bloodaards af
En eischt, voor fnood verraad, medogenlooze ftraf.
Hij is de ziel van 't volk, het zwaard der legerfcharen,
De fchrik des dwingelands, de teugel der barbaren,

Gods

Gods Engel, die behoedt en, sterker, dan een held,
Door d'adem zijnes monds den vijand nedervelt!

Gelijk de Godheid spreekt en geene orkanen loeijen,
Zij d'oceaan bedwingt en sluit den wind in boeijen;
Wanneer de zon verrijst, met majesteit en pracht,
De nevelen verdrijft en akeligen nacht;
Zoo spreekt de redenaar, — en 't graauw is stil verdwenen!
Zij schijnen lammeren, die woeste leeuwen schenen;

Het oproer joelt niet meer, maar beeft met diep ontzag,
En siddert voor zijn oog, als voor den jongsten dag!
Vergeefs ruit eerzucht op haar lage hurelingen,
Voor haar, om sober loon, naar hooger magt te dingen,
't Onrustig hoofd ontvlugt, waar een misleid gemeen
Den eigen afgod vloekt, nog onlangs aangebeên!
En veiligheid en rust, die zaligheên van 't leven!
Herstellen 't Vaderland, aan orde weêrgegeven...

Zoo

Zoo geeft welſprekendheid, in nood, een' toeverlaat,
Der deugd een' trouwen gids, een' redder aan den ſtaat,
Die geen trofeën behoeft, bevlekt met bloed en tranen,
De dure prijs der eer, bij dapp're legervanen!
Ulijsſes ſchranderheid en Nestor's wijze taal
Verſchaffen zijn gemoed de ſchoonſte zegepraal.

TWEE-

TWEEDE ZANG.

Aanhef. Verheven oorſprong der welſprekendheid. Beſchouwing van den eerſten ſtaat der menſchen. Hunne verbastering. Beſchaving van den mensch, door welſprekendheid. Hulde aan de drie grootſte redenaren, aan DEMOSTHENES, *bij de Grieken; aan* CICERO, *bij de Romeinen; aan den Verloſſer, bij de Joden. Beſluit.*

Welſprekendheid! verleen me uw goddelijk vermogen!
Gij kunt, bij eigen lof, geen' lagen zang gedogen.
Gelijk een vlinder dwaalt, met ongewiſſe vlugt,
Hier beurtlings nederdaalt, daar rijst in hooger lucht,
Op zwakke vleugelen, van winden voortgedreven,
Geen vasten togt bepaalt, bij heen en wederzweven,

En

En zwerft van bloem op bloem, door purpergloed verblind,
Naar geur'ge rozen zoekt en flechts een' distel vindt;
Zoo dwaalt mijn zangeres, van uwe hulp verlaten,
Haar kan geen zwakke toon, voor uwen luister baten,
Geef haar uwe eigen kracht, dan ftijgt ze in uw gebied,
En volgt u, op uw fpoor, waar ze uwe wond'ren ziet!...

Waart gij, verheven kunst! in 's werelds vroegen morgen,
Den mensch nog onbekend, voor zijn verftand verborgen?
Was uw verblijf bij God, — klonk, uit der eng'len koor,
In onnavolgb're taal, uw ftem den hemel door?
Heeft wijsheid u geleerd, u, bij die heil'ge fcharen,
Met ftreelend maatgeluid, geftemd naar gouden fnaren?
Waart gij aan hare zorg, gelijk een kind, vertrouwd,
Waar in de wijsgeer vroeg den jongen held befchouwt?

Verhief zij u tot tolk, om, bij die prachttooneelen,
Welluidend haar gevoel aan and'ren meê te deelen?
Waart gij heraut van God, wanneer de dageraad
Een nieuwe wereld zag, gedost in feestgewaad?

Riep

Riep uwe blijde ſtem den ſtoet der hemelingen,
Om 't maat'loos ruim te zien der hooge ſtarrenkringen?
Gaaft gij den jubelzang, toen zij, in 't heuglijkst uur,
Eerbiedig naderden den Schepper der natuur,
Van magtigen omſtuwd, die zijnen troon verſieren,
In 't binnenst heiligdom, gevestigd op ſaffieren?
Hoe ſprak een hooger geest Jehova's namen uit?
Hoe loofde hij, door u, zijn eeuwig raadsbeſluit?
Zweeg hij, wanneer van ver zich liet de donder hooren,
Vermeldende de komst van nieuwe vreugdekoren?
Begroetede die ſchaar den Vader van 't heelal,
In nooit gezienen glans, met heerlijk feestgeſchal? —
Laat af, ô zangeres! de taal der hemelingen,
Op uwe doffe lier, den ſterv'ling voor te zingen!
Daal, met welſprekendheid, in lager dreven, neêr,
De ſchouwplaats harer magt, waar haar verheven leer
Den ruwen mensch beſchaafde en volkeren verlichtte,
Hun wijze wetten gaf en ganſche rijken ſtichtte.

Natuur, voor allen goed, had aan de vruchtbare aard
Haar' ſchatten mild vergund, voor allen opgegaard;

Ver-

Verzorgde haar gezin, als eene trouwe moeder,
Gaf aan de menfchen fpijze en aan de dieren voeder,
Leende, uit haar voorraadfchuur, den akker welig graan,
Ontfloot haar rijk trezoor en bragt metalen aan;
De zon zag vaak haar vlijt, gerezen aan de kimmen,
Als zij de boomen plantte, om tot God op te klimmen;
Zij voegde fpaarzaamheid, bij zorg'looze overdaad,
En plaatfte hier den mensch, gerust in vrijen ftaat.
Hij vreesde geen geweld, geen grendel floot zijn woning,
Was heer van 't ganfche woud, een onafhanklijk koning;
Hij juichte bij den ploeg en zachten herderftaf,
De ftier leide, in zijn' dienst, den ftuggen wrevel af,
De vogel zong zijn lied, de makke fchapen blaatten,
Waar gade en vrolijk kroost in koele fchaduw zaten. —
Maar ach! dat heil verdween, toen hij den ploeg vergat,
Een vreedzaam erf verliet, met menfchenbloed befpat,
In wildernisfen dwaalde en, tuk op zegevieren,
Den leeuw zijn' prooi betwistte en ftreed met wilde dieren.
Hunne afgeftroopte huid gaf hem een morfig kleed,
Hij woonde in een fpelonk, was door behoefte wreed,
Een fterk gefpierde reus, gewoon aan hitte en koude,
Gewapend met een' knods, waarop zijn arm vertrouwde,

De fchrik van 't ganfche woud, die, waar zijn voet hem droeg,
De fchepping niet ontzag en alles woest verfloeg!
Zoo zonk Gods evenbeeld, beftemd voor ed'ler leven,
Maar door zich zelv' verlaagd, van onrust voortgedreven,
Verwilderd door gebrek, gelijk de onvruchtb're grond,
Waar hij geen fmaak'lijk graan, maar bittere eikels vond!
Zoo woedde de ijz'ren eeuw, die moord en gruw'len baarde,
Gezelligheid verdreef, geweld aan armoê paarde. —
Geen wetenfchap, noch kunst befchaafden meer den geest,
Geen liefelijke luit verheugde een vrolijk feest;
Het outer rookte niet, bij dans en veldfchalmeijen,
Gezang, noch fchuld'loos fpel onthaalden blijde reijen;
Alleen de wapenkreet, rondas en beukelaar
Verrukten 't wreed gemoed van den veroveraar.

Gelijk de zachte lente, op de aarde weergekomen,
Den ftrengen winter bant en kleedt op nieuw de boomen,
De dorre kluit bezielt, met milde druppels drenkt,
Haar weel'ge halmen geeft en geur'ge bloemen fchenkt,
Den leeuwrik voert omhoog en, in gewijde dalen,
De luide toonen ftemt der zoete nachtegalen;

Zoo

Zoo gaf welſprekenheid den vrede aan 't menschdom weêr,
Zij ſprak, — de woestheid weende en wierp haar moordtuig neêr!
Zij rigtte een altaar op, voor 't oog der ruwe horde,
De lier zong wetten voor en ſtemde een volk tot orde;
Het offer brandde in 't woud, van allen aangeſtaard,
Als of de ſteile rook den hemel bond aan de aard,
En ſteeg, om hunnen dank, voor rust en bet're dagen,
Met heil'gen wierookgeur, der Godheid op te dragen.

Hier leerde zij de deugd, ſprak over loon en ſtraf,
En zegende den ploeg, en zachten herderſtaf;
Hier wees zij, hoe Natuur geſtaag haar goed vermeêrde,
Ons in haar werkplaats voerde en nutte kunſten leerde;
Hoe ieder dier, door haar, naar eisch van zijn behoef,
Zijn woning bouwde omhoog, of laag in de aarde groef,
Hoe elk een taak ontving, naar zijne kracht berekend,
De ſpin haar webbe ſpon, aan haar eerst voorgeteekend,
De bij haar honing gaarde, in digte kluizen ſloot,
De mier, des zomers, zwoegde en, 's winters, rust genoot,
En elk een voorbeeld gaf, dat, waardig na te ſtreven,
Den mensch, in zijn bedrijf, verſchafte een vreedzaam leven.

Verwonderlijke kunst! zoo gaaft ge aan Linus lier,
Weleer uwe eigen ſtem en goddelijken zwier,
Als ze, in verheven taal, geheimen mededeelde,
Een' Hercules beſchaafde en razernijën ſtreelde.
Amphion zong door u, toen 't woeste woud bewoog,
De ſteenen wentelden en Thebe rees omhoog.
Gij bouwdet Ilium, wanneer Scamander's boorden
En Xanthus breede ſtroom Apollo's zangen hoorden.
Heel Griekenland erkende uwe onweêrſtaanbre magt,
Italië verrukt, gevoelde uw tooverkracht,
En Palestina juichte, eerbiedig neêrgebogen,
Toen 't uwe ſtemme hoorde en zag uw alvermogen!

Getuig, beroemd Athene! aan Pallas toegewijd,
Volleerd in wetenſchap, bedreven in den ſtrijd,
Hoe fier Demosthenes, aan uw geluk verbonden,
Uw regt verdedigde, door vreemd geweld geſchonden.
Een' ouden leeuw gelijk, die, als zijn gramſchap brult,
En Sara's zandwoestijn met ſiddering vervult,
De donkere ſpelonk doet van zijne oogen branden,
Wanneer de jager 't waagt, zijn welpen aan te randen!

De

Hij donderde, als hij ſprak en uwe zonen riep,
U bondgenooten gaf, geduchte legers ſchiep,
Hij kon de vrije ziel beſtormen en vervaren,
Gold bij Philippus meêr, dan uwe heldenſcharen,
En ſchitterde in zijn oog, wanneer uw nacht begon,
Gelijk de laatſte ſtraal der heerlijke avondzon.

Hier was het, Cicero! waar gij, in vroeg're jaren,
De zanggodinnen zocht, in ſchaâuw der lauwerblâren;
Hier beefde uw trage voet, als gij den grond betradt,
Waar Socrates weleer met vriend en leerling zat;
Hier zweefde Plato's geest, die uwen geest bezielde,
Zijn ſtandbeeld was een God, voor wien uw eerbied knielde,
Van hier dat fijn gevoel, die zwier en majeſteit,
Door u, in later' tijd, zoo grootsch ten toon geſpreid!
Van hier die kracht van taal, die ſnelle vloed van woorden,
Als of de Tiber bruischt en overſtroomt zijn boorden!
Neen! magtig redenaar! toen Catilina vlood,
Ge uw vaderland behieldt en reddet uit den nood,
Toen waart ge, als Etna's kolk, wier gloênde lavaſtroomen,
Verlichtende den nacht, vernielen veld en boomen,

Wanneer de woeste zee, voor hunne komst beducht,
Sicilië verlaat en van hare oevers vlugt!

Ik zie u, Cicero! die Cesar's hart verovert,
De rollen beven doet en uit zijn' handen toovert;
Ik zie u, in triomf, als weêr uw morgen daagt,
Italië, verheugd, u op zijn' schouders draagt; (*)
Ik zie u, Cicero! bij Tusculum gezeten,
De ramp uw's Vaderlands, in wijze rust, vergeten;
Ik zie u, als de beul wreedaardig u vermoordt,
Een vrouw uw hoofd bespot en uwe tong doorboort!
Daar ge ons, op de eigen plaats, waar vaak uw stem deed beven,
Een treurig voorbeeld geeft van 't wisselvallig leven! —

En

(*) Plutarch. *in Cicer.* Tanto autem gaudio civitates, tanto studio homines obviam ei contenderunt, ut quod ipse postea Cicero dixit, minus quam ipsa rei veritas fuerit, *se humeris Italiæ Romam reportatum.* — Volgens de vertaling van *Xylander.*

En gij, vernederd volk! door Rome's heerfchappij,
Met zwaren last gedrukt, geboeid in flavernij,
Getuig, hoe uw Profeet, bij uwe ramp bewogen,
Judea troosten kon en droeve tranen droogen.
De eenvoudige natuur, van zijne jeugd vereerd,
Gaf hem de taal van 't hart, in geene fchool geleerd;
Bekend met uwe zeên, in Mozes wet bedreven,
Van magtigen gefchuwd, van armen meest omgeven,
Verlichtte hij de fchaar, zoo als de zon verlicht,
Die elke plant verzorgt en mensch en dier verpligt!
Wie kende zoo den mensch, zijn' deugden en gebreken,
Wie kon zoo wijs, als Hij, en met zijne oogen fpreken!
Hoe treft die Godsgezant, als hij, zoo zonder praal,
Verheven wijsheid leert, ons boeit aan zijne taal!
Bij Sichar's koele bron, in Galilea's dreven,
Ons predikt reine deugd en fpreekt van 't eeuwig leven!
Hoe roert hij onze ziel, waar Lazarus verfmacht,
En flechts een trouwe hond zijn' bitt're fmart verzacht!
Hoe vriendlijk is zijn taal, wanneer zijn broeder zondigt,
Maar fchrik'lijk ook zijn ftem, die 't jongst gerigt verkondigt! —
Geen wonder, als het volk hem ganfche dagen wacht,
In wildernisfen toeft en met hem overnacht;

Zijn vijand, zelf geroerd, vergeet, zijn hand te boeijen,
Waar aller eerbied knielt en aller oogen vloeijen! —

Verheven tolk van God! vergeef mijn nedrig lied!
Het eerde uw wijze taal, maar zong uw grootheid niet!
Verwerp geen' aardfchen zang, daar u de hemel huldigt!
Vertroost mij, door uw woord, als mij mijn hart befchuldigt!
Dan leg ik, onbevreesd, den brozen fluijer af,
En rijs, wanneer gij komt, blijmoedig, uit mijn graf.

DER-

DERDE ZANG.

Aanhef. Beſchouwing van het gebied van ſchoone Kunſten en Wetenſchappen, als: Beeldhouwkunst, Schilderkunst, Muzijk, Poëzij, *en hooger voortreffelijkheid van de* welſprekendheid *boven die allen. Van Wetenſchappen, als:* Wijsgeerte *en invloed op dezelve, door de welſprekendheid. Herinnering aan* Boerhaave; Oudheidkunde *en invloed der welſprekendheid op haar; Herinnering aan* H. A. Schultens. Geſchiedkunde, *en invloed der welſprekendheid op dezelve. Herinnering aan* Hooft. *Voortreffelijkheid van onze taal en zucht voor dezelve. Beſluit.*

Voor 't laatst, ô zangeres! zoo wordt uw taak voldongen,
Verhef nog eenmaal u, en gij hebt wel gezongen.
Stijg, als een adelaar, wien woud, noch zwaarte boeit,
Die boven nevelen en donderwolken roeit,

En, in zijn hooge vlugt, voor and'ren niet te volgen,
Geen' oceaan meer ziet, ſchoon vreesſelijk verbolgen!
Verhef welſprekendheid, die ed'le kunſten mint,
En wetenſchappen eert, zich naauw aan haar verbindt,
Met eigen luister praalt, daar flaauwer glanſen zwichten,
En gloort, als de avondſtar, bij all' de hemellichten.
Vertoef hier, zangeres! in 't zorgeloos gebied,
Bij wetenſchap en kunst, waar gij geen grenzen ziet!
Hier heerscht een eeuw'ge vreê, daar heugelijke zangen
De reijen, hand aan hand, begroeten en vervangen.
Door ijver aangevuurd, geſtemd tot éénen zin,
Leidt haar de reinſte vreugd den heil'gen tempel in,
Waar de achtb're wijsheid woont, als priesteres gehuldigd,
En lauwerkranſen vlecht, aan edelen verſchuldigd.

Hier zien we een heerlijk beeld, dat ieders oog verrukt,
Wie heeft den ruwen ſteen het leven ingedrukt,
En, als Deucalion, op nieuw den mensch geſchapen? —
De rust zweeft op 't gelaat, de vriend'lijke oogen ſlapen!
Wij luist'ren, of de mond ook zachtlijk adem haalt,
En ſuffen, bij 't bedrog, wanneer verbeelding dwaalt!

Wij

Wij zien een ſchoon tafreel van weel'ge korenaren,
Bij donker eikenloof, — de dauw ligt op de blaren;
De bloemen ſieren 't veld, met levendige kleur,
't Is, of Natuur hier faalde en ſchiep haar, zonder geur!
De trotſche waterval en dartele Najaden,
Die, in een' held'ren ſtroom, zich, aan den oever, baden,
Het ſchichtig wild, dat hier zich ongeſtoord vergast,
De herder, met zijn vee, het muildier en zijn last,
De dorre heuvelen en kronkelende beken
Getuigen, hoe de kunst, op 't dood paneel, kan ſpreken!

Wij hooren ſnarenſpel, met god'lijk maatgeluid,
De kunst drukt waar gevoel, in zachte klanken, uit;
Zij ſpreekt van vreugde en ſmart, weet, onze ziel te roeren,
En ſchijnt de zenuwen aan 't ſpeeltuig vast te ſnoeren!
Zij bootst den donder na, wanneer de ſtorm gebiedt,
Den ſchrikb'ren wapenklank, der vog'len heilig lied;
Beteugelt woeste drift, bezielt de krijgsbanieren,
Vertroost een droevig hart en ſtreelt ontemb're dieren!

Ver-

Verrukking grijpt ons aan, bij ed'le poëzij,
Zij ftreeft, in kracht en zwier, elke and're kunst voorbij.
Aan 't werktuig niet geboeid, van grenzen min omgeven,
Behoeft zij ftift noch verw, en fchildert toch naar 't leven!
Verbeelding voert haar heen, ver over land en meer,
Zij ftijgt ten hemel op, of daalt ten afgrond neêr,
Schept nieuwe werelden, waar and're zonnen gloren,
En brengt den fterveling, bij zaal'ge hemelkoren! —

Maar gij, welfprekendheid! vereenigt al dat fchoon,
Uw luister fchittert hier en wint den lauwerkroon,
Gij leent van elke kunst, om rijker weêr te geven,
Veredeld, meêr voltooid, tot hooger doel verheven.
Verbeelding voert ook u de ganfche fchepping door,
Gij treft door maatgeluid en fchildert voor 't gehoor,
Doch 't is uw hoofddoel nooit, alleen ons oor te ftreelen,
Of enkel, tot vermaak, met klank en beeld te fpelen;
Gij overtuigt en treft, gij boeit met uwe taal,
En leidt ons, waar gij wilt, in uwe zegepraal!

Ge-

Gelijk de gouden zon, aan 's hemels blaauwe bogen,
De duisternis verdrijft en fchittert in onze oogen,
Een vruchtbaar landfchap fiert, dat, door haar' gloed verlicht,
Den reiziger verrukt, waar hij zijn fchreden rigt,
En effen paden wijst; daar, 's nachts, in de eigen dreven,
Zwaarmoedigheid en ernst, als bij de graven, zweven;
Zoo fiert gij wetenfchap, zij fchittert tot uwe eer,
En legt haar dof gewaad, voor uwen luister, neêr.

De wijsbegeerte zoek' naar de oorzaak aller dingen,
Zij pijnige Natuur, om haar geheim te ontwringen,
Zij fpoor' de waarheid na, waar onze rede gist,
In fchemeringen dwaalt en heller leidftar mist.
Van u getrouw verzeld, zal hare leer meer treffen,
Den geest verlustigen, tot hooger vlugt verheffen;
Dan wijst ze ons duidelijk het doel van loon en ftraf,
En weegt de deugd en fchuld, bij onze daden, af.
Waar gij hare aandrift roemt, daar zijn wij opgetogen,
Bewond'ren haar vernuft en onnavolgbaar pogen!
Als zij den hemel meet, der ftarren loop bepaalt,
Op Quito's bergen klimt, in Fahlun's afgrond daalt,

Den

Den oceaan bedwingt met grendelen en deuren,
Den aard van 't licht ontvouwt en onderfcheidt in kleuren,
De fchepping overziet, bij fchepf'len, zonder tal,
Eene ouder wereld vindt, in 't mateloos heelal. —

Gij fchonkt, welfprekendheid! aan Boerhaave uw vermogen,
Toen zijne wonderen verbaasden aller oogen;
Hervormer zijner kunst, ontdekker der Natuur,
Sprak hij, in uwe taal, met onverdoofbaar vuur,
En fcheen een hooger geest, van God ons toegezonden,
Om een verheven leer aan 't menschdom te verkonden!

Hij ging met vasten tred, op 't ongebaande fpoor,
Beteugelde den dood en drong zijn' kerker door.
Natuur vergunde hem, bij zijne heil'ge pligten,
Om, met gewijde hand, haar fluijer op te ligten,
Toen zag hij, wat nog nooit een fterv'ling had aanfchouwd,
Dat, als een diep geheim, geen' mensch was toevertrouwd,
En volk'ren vloeiden zaàm, die, van verwijderde oordèn,
Den priester der Natuur en haar orakel hoorden!

Hoe

Hoe dankte 't vroom gemoed, wanneer hij rust genoot,
En hem zijn ftille hoeve een koele fchaduw bood,
Zijn oog den worm befchouwde, in vruchtb're wandeldreven,
Of nieuwe kruiden vond, om 't leven weêr te geven!
Daar poosde een wijl zijn geest van ftrenger oefening,
Verhief der dicht'ren lied, bij zijner vrienden kring,
Verrukt van Tullius en Cezar's zegevieren,
Der Grieken fijn vernuft en 't vuur der Arabieren!

Roemruchtig fterveling, ô Neêrland's duurzame eer!
Als ik uw lijkbus zie, kniel ik onwetend neêr,
En voel, daar ik uwe asch eerbiedig koom begroeten,
Een heil'ge huivering van 't hoofd tot aan de voeten!

Welfprekendheid! ô ja! wie kent niet uw waardij,
Gij zet aan wetenfchap uw zwier en leven bij!
Laat de achtbare oudheid ons vervallen tempels toonen,
Zij wijz' de grafnaald aan, waar voor'ge vorften wonen;
Men delv' paleizen op en onderaardfche fteên,
Befchouw' den offerdienst en heil'ge plegtigheên;

Wij

Wij zien slechts puin en stof van 's werelds wisselingen,
En schaduwen des doods, bij flaauwe schemeringen. —
Doch hoe wordt onze ziel, door uwe taal, geroerd,
Waar ge ons, welsprekendheid! bij oude volk'ren voert!
Dan blijven wij niet meêr op zuil en altaar staren,
Maar voelen, daar wij zien en zijn bewonderaren,
Dan denken we in den geest van vroeger volk en tijd,
En leeren hunne taal, aan wetenschap gewijd.

Mij dunkt, 'k zie hier de schim des achtb'ren Schultens zweven,
Met de eigen majesteit, geëerbiedigd in zijn leven,
Zijn rijzige gestalte en aldoordringend oog,
Waarvoor de booswicht beefde en de ed'le nederboog,
Vertoonden 't heerlijkst beeld, dat ooit Natuur verleende,
En met den vlugsten geest zoo treffelijk vereende!
Bij wijsheid opgevoed, in wetenschap volleerd!
In alles altijd groot, door heel Euroop vereerd!
Een tolk van 't Morgenland, die veler volk'ren steden,
Den aard van hun bedrijf, hunn' wetten kende en zeden.
Van de oevers van den Nijl, de boorden der Jordaan,
Uit Yemen's zandwoestijn, bragt hij ons wijsheid aan.

Wij hooren nog zijn ſtem, zien zijn gelaat en handen,
Zoo als hij Jova's komst beſchreef, bij de offeranden,
Een ſidd'rend leger toonde, als God op Horeb ſprak,
Zijn donder rotſen ſpleet en trotſche ceders brak!
Waar hij 't verheven doel van Mozes wet ontvouwde,
En Mahometh's gezag, bij zijne leer beſchouwde,
Den ſtuggen Jood ons ſchetſte en fieren Arabier,
Erkenden wij zijn kracht en onnavolgb'ren zwier!

Laat vrij geſchiedenis, bekend met vroeg're dagen,
Van 't rustloos gewoel der volkeren gewagen,
Hoe 't menschdom, zich gelijk, op 't hele wereldrond,
Altijd een treurſpel ſpeelde en dwaas zichzelv' verſlond!
Wij wenden de oogen af van bloedige tooneelen,
En weig'ren in de ramp van 't voorgeſlacht te deelen.
Doch, zoo ze, in uwe taal, van vorige eeuwen ſpreekt,
Een wereld ons vertoont, die droevige onrust kweekt,
Zoo zij, door uwen mond, verhaalt gebeurtenisſen,
Die, lang voor ons beleefd, nog lang na ons beſlisſen;
Het zij, zij 't zacht gemoed des braven Titus roem',
Of 't wreede tijgerhart van 't monſter Nero doem',

Het zij, zij ons bedroev', waar deugd en armoê fchreijen,
Of barsten doe van fpijt, daar lage flaven vleijen:
Dan leert ze, offchoon geweld de waarheid bang verbied',
En geesfelt den tiran, als hij zijn' weêrga ziet!

Wien meêr welfprekendheid! gaaft gij uw zwier en leven,
Dan aan den edlen Hooft, door deugd en ftaat verheven!
Getuig, ô Nederland! zoo duur aan hem verpligt,
Hoe grootsch eene eerezuil hij u heeft opgerigt!
Getuig, zoo gij zijn taal niet zijt geheel vergeten,
En ge uwer vad'ren lof nog hooren kunt en weten!
Hoe fijn zijn oordeel fchift, hoe vloeijend' hij verhaalt,
Hoe levendig hij fchetst en juist zijn' helden maalt! —
Wij hooren bij den troon vergeefs den landzaat fmeeken,
Den ftaatsman, in den raad, naar zijnen inborst fpreken,
Hij voert ons in 't paleis, waar 's Dwing'lands oog verfchrikt,
Europa beven doet, der volk'ren lot befchikt.
Wij zien Flips ijz'ren roê, zij tuchtigt voor onze oogen,
Waar Alva menfchen trapt, bij tranen onbewogen;
Wij krimpen, waar zijn wrok den gruwel drijft tot fpel,
De rook der pijniging den vuurpoel toont der hel!

Maar

Maar juichen, als een volk, getergd door euveldaden,
Zijne onderdrukkers ftraft, met fchande en vloek beladen!

Gij gaaft, welfprekendheid! dat volk de fchoonfte taal,
Van and'ren dwaas miskend, maar rijk in woordenpraal!
Hoe? zouden we uw gefchenk, voor vreemden tooi verachten,
Onze eenige erfenis van vrome voorgeflachten!
Zou zij weldra verfmaad, met ouderlijke zeên,
De ftroeve noodhulp zijn van 't onbefchaafd gemeen?
Neen, wat de tijd ook floop', zij blijve door u veilig,
De tolk van Nederland, der zanggodinnen heilig!
De taal, die 't nageflagt, in fchooner dagen, fpreekt,
Door wetenfchap verrijkt, door kunften aangekweekt! —
Of zou der vad'ren lof niet meêr de zoonen ftreelen,
Onze eerzucht zijn verdoofd, om in dien roem te deelen,
Deze eeuw gevoelloos zijn voor duurzame eer en fchand,
Dien luister nooit weêr zien, in 't kwijnend Vaderland? —
Neen Edelen! wier naam zal bij ons eeuwig leven,
Uw voorbeeld zij genoeg, om moedig na te ftreven!
Zoo volgen wij uw fpoor en bogen op uwe eer,
Zoo ftraalt uw gloriezon op uwe zonen neêr.

BIJ DE

HERSTELLING

VAN

UTRECHT'S HOOGESCHOOL,

1815.

Verheugt, verheugt u, ô Bataven!
De nacht der rampen is voorbij,
Schudt af den ſmaad van bange ſlaven,
En ſpot met dwang en tirannij!
Gij zaagt uw dapp're legerſcharen
Den wreeden korſikaan vervaren,
Die ſchrik in 't hart der volk'ren joeg;
Geen regt erkende en, in zijn woede,
De menschheid, met eene ijz'ren roede,
Meêdoogenloos in 't aanzigt ſloeg.

Ge-

Getuigt het, onderdrukte volken!
  Getuig het, ô mijn vaderland!
Gij draagt de teek'nen zijner dolken,
  Die woelden in uw ingewand.
Geplaagd, getrapt en uitgezogen,
Door ijd'le praal en fchijn bedrogen,
  Stondt ge, op zijn eisch, uw erfdeel af;
De Gauler, trouw'loos in zijne eeden,
Verachtte uw deugd en oude zeden,
  En roofde, wat uw vlijt u gaf!

De rol der eeuwen zal gewagen
  Van zijn bedrog, geweld en moord,
Aan 't nageflacht een' beul verklagen,
  Die gruw'len pleegde, nooit gehoord!
Zij zal voortaan geen Cezar noemen,
Om heerschzucht en geweld te doemen,
  Schoon hij de halve wereld won;
Zij vraagt, bij Alva en Granvelle,
Naar grooter monfter van de helle,
  En 't menschdom noemt Napoléon!

De fchrik verzelde alom zijn fchreden,
Het misdrijf heerschte, in zijn gebied,
Zijn arm vernielde vaste fteden,
En fpaarde 't heilig outer niet.
Zijn heerschzucht, die zich nooit verzaadde,
Die de aarde in bloed en tranen baadde,
Vervoerde hem tot razernij;
Hij poogde, 't menschdom uit te roeijen,
Of allen aan zijn magt te boeijen,
En vormde een wereldmonarchij.

Volleerd in huichlarij en lagen,
En trouweloos in elk verbond,
Wist hij, zijn' zetel lang te fchragen,
Op bloedfchuld en bedrog gegrond!
Geen wet, of waarheid was hem heilig,
Geene onfchuld voor zijn moedwil veilig,
Met deugd en eer dreef hij den fpot;
Hij waande, de Almagt te evenaren,
En dreigde, met zijne adelaren,
Te ftijgen naar den troon van God.

Ver-

Vertrouwende op geluk en krachten,
Schreef hij Natuur zijn wetten voor,
En boorde met zijn legermagten
Hare ontoegankb're rotſen door.
Der Alpen top zag zijn kohorten,
Italië! op u nederſtorten,
En daverde, bij uwen val;
Toen de Arno vlugtte, in ſneller ſtroomen
Voor 't bloed, dat, aan haar vruchtb're zoomen,
Bij beken vloot, van berg en dal!

ô IJz'ren kroon, zoo duur bevochten,
Verſchriklijk beeld van zijne magt!
Gij eischtet nieuwe legertogten,
Als in der middeleeuwen nacht!
Och! hadt gij, bij zijn zegevieren,
In ſchijn van 't eerloos hoofd te ſieren,
De herſenpan hem ingedrukt!
Nooit waar' hij tot een God verheven,
Gebiedende over dood en leven,
Bij volkeren, in 't ſtof gebukt.

Maar de uitkomst zijner gruweldaden
  Hing van den wil der Almagt af,
Zij baant den booswicht de eigen paden,
  Die leiden tot verderf en ſtraf.
Gevoerd naar Ruslands barre dreven,
Om dáár voor hare wraak te beven,
  Bij vuur en ijs en hongersnood;
Verloor hij heir en adelaren,
Omringd door zwermen van Tartaren,
  Getrouwe knechten van den dood!

ô God! wie ziet uw alvermogen,
  En knielt niet vol van eerbied neêr!
Zijn val moest Nasſau's Telg verhoogen,
  En Neêrland zag Oranje weêr.
Zoo wijkt, na ſtorm en onweêrsvlagen,
De nevelvorst der winterdagen,
  Wanneer de zon treedt op haar baan;
Zij rijst, getooid met gouden ſtralen,
En 't koor der blijde nachtegalen
  Heft, bij haar komst, een' lofzang aan!

Juicht,

Juicht, juicht dan, broeders, feestgenooten!
Juich Utrecht! na den bangften nacht;
Minerva's tempel is ontfloten,
En 't heilig offer aangebragt!
Ik zie van vreugd de wanden beven,
De fchimmen uwer vad'ren zweven,
In wierook bij den offeraar;
Zij fpellen, in verrukte toonen,
Den roem aan hun gewijde zonen,
En zegenen de priesterfchaar.

De waarheid heeft haar toorts ontftoken,
Haar gloed verhoogt uw tempelkoor,
Zij heeft zich op den nacht gewroken,
En breekt met nieuwen luister door;
Zij zal, daar wij haar licht aanfchouwen,
Voor u, hare achtb're rol ontvouwen,
Geen dwing'land fcheurt die uit haar hand!
Dat onderpand, den mensch gegeven,
Herinnert hem een ed'ler leven,
Zijne afkomst en zijn vaderland.

Triomf! de mensch herneemt zijn waarde,
Den rang, dien hem de Schepper gaf!
Hij is niet meer een ſlaaf der aarde,
En ſtaat zijn adel nimmer af!
Geweld en list moog' hem vervaren,
De tijd doet nooit zijn regt verjaren,
't Is al vergank'lijk wijd en zijd:
De beek, die aan zijn' voeten kronkelt,
't Geſtarnt', dat aan den hemel fonkelt,
Maar hij is boven grens en tijd!

Beſtemd, om rustloos voort te ſtreven,
Trapt hij den ſlagboom voor zich neêr,
En ijlt naar afgelegen dreven,
En vindt een vroeger wereld weêr.
Op Tſchimboraſſo's top te dwalen,
In Fahlun's afgrond neer te dalen,
Te zwerven op den oceaan,
Is ſpel, voor zijn geducht vermogen,
Natuur beloont zijn roekloos pogen,
En brengt hem hare ſchatting aan.

Zijn

Zijn geest fnelt vlugger, dan de winden,
En rent door 't mateloos heelal,
En tracht, den naam van Hem te vinden,
Die eeuwig was en wezen zal. —
Die vóór hem op den aardbol traden,
Geborgen, als de najaarsbladen,
Verrijzen uit der eeuwen nacht;
Het zij zij vorften zijn, of flaven,
Hij roept hen uit verholen graven,
En rigt de deugd van 't voorgeflacht.

Maar hoor hem, ziel en zinnen boeijen,
Zijn lied bruist, als een waterval;
Voel 't fpeeltuig in zijn handen gloeijen,
Bij fnarenfpel en vreugdegefchal.
Zie, zie hem, met bezielde ving'ren,
Den blikfem van Gods almagt fling'ren,
Als hij met tint en verwen fpeelt;
Kniel neder, waar zijn beitel toovert,
Een koude fteen uw hart verovert,
En gij verlieft op 't marmren beeld!

Waar

Waar heen, waar heen? verrukte zanger!
  Bedwing de weelde van uw lied;
De toekomst gaat van wond'ren zwanger,
  Bezing die blijde toekomst niet.
De dageraad is aangebroken,
De menschheid en haar regt gewroken,
  De vrije kunst vindt brood en eer!
Verhef u, koor der zanggodinnen!
De wijsheid leidt haar zonen binnen,
  En Utrecht juicht en wenscht niet meêr!

THA-

THAMEN.

Ille terrarum mihi præter omnes
Angulus ridet.
HORAT.

Vriend'lijke Amſtel! dart'le baren!
Gaat gij Thamen zoo voorbij?
Komt gij van den Rijn gevaren,
Voert gij kroost en najaarsblåren
Rusteloos met u naar 't IJ?

Dáár, aan uwe groene zoomen,
Zong ik menig heuglijk lied;
Wat mij ook mogt overkomen,
'k Wist van zorgen, noch van ſchromen;
Overdaad begeerde ik niet.

Dáár,

Dáár, in mijne ſtille woning,
  Niet gejaagd van pligt of tijd,
Was ik rijker, dan een koning,
Dacht om aanzien, noch belooning,
  Van geen' ſterveling benijd.

Verre van 't gewoel der ſteden,
  Door de weelde niet geboeid,
Wars van pracht en hoofſche zeden,
Droomde ik mij in 't zalig Eden,
  Waar de boom des levens groeit.

Dáár zag ik, in ruime dreven,
  God, den Schepper, wijs en goed;
Leerde, naar de deugd te ſtreven,
  Dáár ſprak ik van 't eeuwig leven,
  En van 's Heilands kruis en bloed.

Ach!

Ach! waar zijn die gouden dagen,
Toen ik aan uwe oevers zat,
En, gehecht aan vriend en magen,
Heel de wereld met haar plagen
Aan hun blijden disch vergat!

Nog zie ik den beker bruifen,
Dien de gulle vreugde fchonk;
Nog hoor ik de boomen ruifchen,
Als ik, onder 't vrolijk druifchen,
Mij de zorg van 't harte dronk!

'k Wil mij nog op Thamen wanen,
Toeven in zijn lustig oord,
Waar de fchepen en de kanen
Drijven, als de witte zwanen,
Met hun rijke vrachten voort.

Dáár hope ik, u vaak te ontmoeten,
'sWinters, op uw pad te gaan;
'k Zal dáár jong en oud ontmoeten,
Die, met vleug'len aan de voeten,
Zweven op de gladde baan.

'sAvonds, in hun kring gezeten,
Moê van togt en ſledevaart,
Wijkt de winter, eer wij 't weten,
Wordt, bij jok en ernst, vergeten,
Thamen's veen verwarmt den haard.

Dáár, ik zal toch eerlang ſterven,
Leg ik 't moeilijk leven af;
God! doe mij die gunst verwerven,
Dat ik ſlape, met mijne erven,
Dáár, in 't ouderlijke graf!

AAN

AAN EENE VROUW,

Bij haar verjaren.

Gij eischt van mijne lier
Geen hoogen toon, noch zwier,
Welluidend in onze ooren;
Een wildzang, zonder praal,
Kan veld en woud bekoren,
Al zingt geen nachtegaal.

Wanneer Gods adem ſuist,
En 't welig koren ruischt,
De Voerman wendt zijn wagen (*);
Als de aarde ons ruste biedt,
Bij lange zomerdagen,
Zingt Filomeele niet.

Dan toont Natuur haar magt,
Haar majeſteit en pracht,
En weet van leed, noch zorgen;
Voor allen mild en goed,
En zegent elken morgen,
In weelde en overvloed.

Zingt dan geen nachtegaal,
Bij 't feestelijk onthaal,
In wouden en waranden;
De dauw ſtijgt van den grond,
Als rook van offeranden,
En wijdt den avondſtond.

Die

(*) 't Geſtarnte de groote Beer.

Die ſtilte, in 't plegtig uur,
Dat offer der Natuur
Is heilig in Gods oogen;
Het vee drijft huiswaarts voort,
Terwijl, aan 's hemels bogen,
Zijn vriendlijk aanſchijn gloort.

Dan volgt de nacht der rust,
In zachten ſlaap geſust,
En zoete droomen zweven;
En vrolijk is 't gelaat,
Wanneer de blijde dreven
Weer zien den dageraad.

Vriendin! uw zomer zij
Zoo heugelijk, en vrij
Van ramp en onweërsvlagen;
En altijd welgemoed,
Geev' hij u lange dagen,
In vrede en overvloed!

En ziet voor 't laatst uw oog
Den purperblaauwen boog,
In avondglanſen gloren;
Gij, 's hemels gunſteling,
Droom dan van englenkoren,
In ſtille ſluimering.

LOE-

LOEVESTEIN.

Gegroet zijt gij, ô hooge muren,
Aan Merwe, Maas en Waal gebouwd!
Beſchermt gij uwe nageburen,
De ſteden, die hier 't oog aanſchouwt?
Ziet gij daar ginds, in vruchtb're dreven,
Nog Arkels achtb're ſchimmen zweven,
Gedost ten ſtrijd, met helm en ſpeer?
Hoort ge, in 't geruisch der lindeblad'ren,
Nog, 's nachts, den dapp'ren Herman nad'ren,
En ſpoken, in zijn tegenweer?

Mij vaart een huiv'ring door de leden,
  Een vreemd gevoel beklemt de borst!
Wat doet mij angſtig binnen treden,
  Vreeze ik den dolk, met bloed bemorst?
Geen zwaard, dat Barneveld deed vallen,
Verbergt gij in uwe oude hallen,
  En toch grimt hier verderf en dood;
Weleer in bitt'ren wrok gezworen,
Aan hen, voor Hollands roem geboren,
  Aan Hogerbeets en Huig de Groot!

ô Loeveſtein! ô holle zalen!
  Is hier de plaats, waar Hugo zat?
Dat uwe wanden mij verhalen,
  Hoe hij tot God, om redding bad!
Of deden de eeuwen u vergeten,
Den droeven tijd, hier bang geſleten,
  Zijn leed, op Neêrlands vrijen grond;
De tranen, in zijn ſchrandere oogen?
Toen hij noch regt, noch mededoogen,
  Maar onverzoenb'ren wrevel vond!

Ge-

Gedoemd, zich hier aan 't end te treuren,
  Van Argus oogen naauw befpied;
Een vrouw ontfluit uwe ijz'ren deuren,
  En vreest de dubb'le wachten niet!
Als Dædalus, den dwang ontkomen,
Voert zij hem veilig, langs uw zoomen,
  Geweld zwicht voor vernuft en moed!
De laster poog' de deugd te treffen,
Zij zal zich boven fmaad verheffen,
  Die hare regters blozen doet.

Nog menige eeuw van honderd jaren
  Ga u, gelijk de ftroom voorbij,
Maar 't oog moet op u nimmer ftaren,
  Of 't harte juich': de Groot kwam vrij!
Die regt en vrijheid durft verkrachten,
Moog', levenslang, bij u vernachten,
  Waar hij voor heiligfchennis boet;
Moet onfchuld hier de handen wringen,
Zoo moogt gij van elkander fpringen,
  Verzink dan in den diepen vloed!

DE LAMP.

Eene vertelling.

Nabij de zuidpool, ligt een ſtad,
Die nimmer Magellaan betrad.
Geen wonder! want de donkre nacht
Houdt daar, zes maanden lang, de wacht,
En de ondeugd, altijd ſchuw voor 't licht,
Heeft daar haar vast verblijf geſticht.

Een reiziger, uit verre landen,
Bewust, dat daar geen lampen brandden,
Voorzag zich van zijn kunſtig licht,
Op zijne reis, daarheen gerigt.

Zijn

Zijn komst, door ſtralen vuurs vermeld,
Had vorst en onderdaan ontſteld,
En 't ſcheen, of, van des hemels 'trans,
De Godheid daalde in ſtarrenglans.
Of dat een uitgebroken geest
Van Belſebub geplaagd, geteesd,
Voortvlugtig in den bangen nacht,
Het vuur der helle medegebragt.
Doch hiervan nader onderrigt,
Liep ieder onbeſchroomd naar 't licht
En roemde 't voordeel, dat de ſtad
Van deze komst te wachten had.

Nu gingen, langs verlichte ſtraten,
De koning en zijne onderzaten;
De wetten kregen nieuw gezag,
De mannen werkten, als bij dag,
De vrouwen vonden hare taak,
De kindren leerden met vermaak,
De wijze las zijne oude boeken,
De vriend kwam vriend en buur bezoeken.

De ganſche ſtad had nieuw vertier,
En bloeide bij dit kunſtig vuur,
En heel de burgerij droeg gaarn
De kleine kosten der lantaarn.

Alleen de dieven vloekten haar,
De ligtekooijen, priesterſchaar,
En 't volkje, dat, in duisternis,
Voor and'ren liefst onzigtbaar is.

Men ſchreeuwde, dat 's lands oude zeên
Vervielen door die nieuwigheên;
Men ſprak van nadeel voor 't gezigt,
Door zulk een vreemd en ſchaadlijk licht;
Het vaderland was in gevaar,
De vorſtelijke troon, 't altaar;
Door de eigen lampen, aan de wanden,
Kon ligt de ganſche ſtad verbranden.

Het

Het graauw werd eindlijk opgeruid,
En blies alom de fakkels uit.
Den vreemdling wierd de ſtad ontzegd,
De Raad, aan 't oude zeer gehecht,
Liet, van de puije van 't ſtadhuis,
Omſingeld van een groot gedruisch,
't Beſluit bij 't laatſte lampje lezen:
Dat op den ouden voet zou wezen
De duisternis, zoo hoog geacht,
En wenschte al 't volkje goeden nacht!

De Vorst werd met zijn Raad geroemd,
De fakkel voor altijd gedoemd;
Men hoorde in blijde liedren zingen:
Lang leven onze duisterlingen!

AAN

AAN
CAROLINE.

Bij haar verjaren.

Geen ſtorm liet zich meer hooren,
Wanneer Natuur, herboren,
  U aan den nacht onttoog;
De boomen, bloemen, knoppen
Verhieven weel'ge toppen,
  Met jeugdig groen omhoog.

De ſtem der nachtegalen
Verrukte woud en dalen,
  En huldigde Natuur;
't Was, of een engel waarde,
Den hemel en onze aarde
  Vereende in 't heuglijkst uur.

Er

Er ruischte een zoele regen
Den blijden zaaijer tegen,
En zegende zijn land,
Veel meer, dan Peru's mijnen;
Smaragden en robijnen
Verſierden boom en plant.

De zon begon te dalen,
Met luisterrijker ſtralen,
En ongewonen gloed,
En ſchitterende kleuren
En liefelijke geuren;
't Spelde alles overvloed.

ô Caroline! uw leven
Zij zoo van weelde omgeven,
Als in uwe eerſte jeugd!
En elke nieuwe morgen
Beloone uw trouwe zorgen,
En geve u nieuwe vreugd!

23 April,
1812.

AAN

AAN

S. DASSEVAEL,

Bij de viering van zijn' vijf-en-twintig-jarigen dienst aan den Lande.

Verpoos, mijn vriend! houd op, houd op,
  Laat ons hier adem halen;
Wees welkom op den heuveltop!
  Gij ziet de blijde dalen.

Loopt daar de weg, van u alleen,
  Met zoo veel moed betreden;
Gingt gij door zand en ſtruiken heen,
  Met onvermoeide ſchreden?

Ligt

Ligt ginds de rots, die, in den nood,
U eenzaam hoorde klagen;
Was daar uw ſtaf uw reisgenoot,
Om arm en voet te ſchragen?

Neen! vaster ſteun hadt ge, in uw lot,
Getrouw aan God verbonden;
Hij wees u 't pad, en, zonder God,
Hadt gij 't ook nooit gevonden!

Verpoos, mijn vriend! houd op, houd op,
Hier moet gij adem halen;
Geklommen op den heuveltop,
Ziet gij de blijde dalen.

Hier lacht uw gade en kroost u toe,
Vlecht kranſen om uw hairen;
En 't woud ruischt zacht: wees wel te moê,
Na vijf-en-twintig jaren!

'T Is feest voor u, ô DASSEVAEL!
Vier 't feest van bloei en leven!
Hoor, hoor den lieven nachtegaal,
Geen ftorm doe u meer beven!

12 Mei,
1815.

AAN

AAN

H. J. ROIJAARDS.

Bij zijne bevordering tot Doctor in de Godgeleerdheid.

Verbeelding! breng mij voor 't gezigt
Den man, beſtraald met hooger licht,
  Getroost in rouwe en ſmarte;
Den tolk van waarheid en van deugd,
Die, deelende in der englen vreugd,
  Gevaar en boeijen tartte.

E   Ge-

Gelijk een adelaar, zich ſtout
Verheffend boven rots en woud,
In ruimer lucht gaat rennen;
En rust'loos, waar de ſtormwind loeit,
Door wolken boort en hooger roeit,
Met onbezweken pennen:

Ook zoo verheft hij zich van de aard,
Geen magt weerhoudt zijn hemelvaart,
Hij komt der Godheid nader;
Hoe vreesſelijk zijn vijand woel',
Hem deert geen leed en 't reinst gevoel
Doorſtroomt zijn borst en ader.

Van daar die kracht, in woord en beeld,
De taal, die ziel en zinnen ſtreelt,
Geen and'ren ingegeven!
Van daar die vloed, die welig bruist,
En liefelijk in de ooren ruischt,
Waar PAULUS ſpreekt van 't leven.

Wel u! die zijne wijze taal
Verdedigt, vrij van woordenpraal,
En zijne leer te gader.
Verhef, zoo gij zijn' zin ontvouwt,
De leer, die eeuwig waarde houdt,
Zoo trouw, gelijk uw Vader.

AAN

P. SIMONS.

Bij zijne bevordering tot Doctor in de Regten.

Als, aan der Alpen voet,
Met hooger baar en vloed,
De Rijn, zijn bron ontwasſen,
In ruimer kringen welt,
En, ſpoedende naar wijder plasſen,
Door Duitschlands dalen ſnelt;

Het

Het oog, dat op hem ſtaart,
Zijn doortogt ziet en vaart,
Die beemden drenkt en boomen,
En rotſen werpt ter neêr,
Ziet nimmer aan die eigen zoomen,
Dezelfde golven weêr;

Hij leidt haar rustloos voort,
Zij dart'len ongeſtoord,
En hupp'len met Najaden;
Hef bardenzangen aan,
Of ſier zijn hoofd met wijngaardbladen,
Hij toeft niet op zijn baan;

Zoo ſnelt de tijd ook heen,
Geloften, noch gebeên
Doen ooit zijn' ſpoed vertragen!
De dag, mijn zoon! verdwijnt,
Zal, na zijn komst, nooit weder dagen,
Als de avondſtar verſchijnt.

Zoo denk ik aan uw jeugd,
En kinderlijke vreugd,
Die zang en danſen paarde
En huppelde in den hof;
Uw ſpel had voor mij grooter waarde,
Dan aller wijzen lof!

Dat ſpel, dien zoeten droom,
Verdwenen met den ſtroom,
Zal nooit mijn ziel vergeten;
Herdenk ook zoo den tijd,
In 't ouderlijke huis geſleten,
Aan wetenſchap gewijd!

Nog hoor ik Flaccus lier,
Met ed'len val en zwier,
En zie, hoe 't voorhoofd kronkelt;
Nog zie ik u, mijn zoon!
Als Maro's zang in de oogen fonkelt,
Geſtemd op hooger toon.

Die

Die gloed verhoogt den zin,
En wijdt den ed'len in,
't Gewoel des volks ontweken;
Zijn moed, in 't hachlijkst uur,
Doet hem de taal der waarheid ſpreken,
Met alverzengend vuur.

Aan waarheid vast en trouw,
Zult gij, in leed en rouw,
Nooit moed'loos nederzijgen;
Haar ſtem ſpreke in u luid',
En uwe borst zal zachter hijgen,
Wanneer ge uwe oogen ſluit.

AAN

J. P. DASSEVAEL; J. SANDRA; J. C. PRUIMERS.

Bij hunne bevordering tot Doctor in de Regten.

De noordewind blijft guur,
Zijn adem houdt natuur
Verkleumd en doët ons hoesten;
En filomeele treurt,
Daar rups en kruidworm fcheurt,
En alle blad'ren roesten.

De

De hagel ſnort vast aan,
Hij dorscht het weerloos graan,
Nog jong en ongedegen;
Der bloemen tooi en kleur
En liefelijke geur
Wijkt voor zijn' ijz'ren regen.

Sint Jan komst haast in 't land,
En zijne milde hand
Geeft eerlang nieuwe bladen;
Wanneer de zoete rust,
Van zorgen onbewust,
Ons doet in weelde baden!

Heil hem! die, als in 't woud,
Natuur dan hoogtijd houdt,
Der ſteden druk getommel
Verlaat, en ongeſtoord
Het vreedzaam gonzen hoort
Van honigbij en hommel!

Heil hem! die dan haar taal,
Bij 't feestelijk onthaal,
Verftaat en meê kan fpreken;
Die, priester haar gewijd,
Van groot noch klein benijd,
Haar offert voor de leeken.

Die taal, dat rein gevoel
Was voor u 't hooge doel,
Toen gij bij ons kwaamt wonen;
Die taal is u geleerd,
Nu huiswaarts weergekeerd,
Ziet ge uwe vlijt bekroonen.

Hoe fchoon ftaat u die krans!
Hij wekt den zin des mans,
Die, boven vrees verheven,
Zich kent en zich vertrouwt,
Gerust in 't ronde fchouwt,
En vreugd verfpreidt in 't leven.

Vaart

Vaart wel! vergeet ons niet!
Als gij van verre ziet
Den Dom, hier grijs geworden,
Zoo kloppe uw hart van vreugd!
Herinnert uwe jeugd,
En zegent dan onze orden.

13 Junij,
1821.

ON-

ONSTERFELIJKHEID.

Zou 't eeuwig nacht zijn voor ons oog,
Als van den blaauwen hemelboog,
Geen zon of maan ons meer befchijnen;
Blijft onze hoop dan onvervuld,
Als wij uit aller oog verdwijnen,
In 't droevig kleed des doods gehuld?

Be-

Belet de worm, die op ons wacht,
De hand, die ons heeft voortgebragt,
Dat zij den fteen van 't graf zou weren?
Waarom dan onze hoop gevleid,
Zoo wij toch nimmer wederkeeren,
En droomen van onfterfelijkheid?

Is dit dan de uitkomst onzer deugd,
Die hier betwist de zoetfte vreugd,
Alleen eene erfenis der boozen?
Waarom dan met geen dart'le hand
Ons hoofd beftrooid met geurge rozen,
Eer ons de fchrik des doods vermant?

Waartoe dan wetenfchap gegaard?
Een nietig tijdverdrijf der aard,
Zij wordt in 't donker graf vergeten!
Om 't even, wat een fpelend kind,
Of 't hoofd van Newton heeft geweten,
Zoo beiden toch de dood verflindt.

Weg,

Weg, weg! rampzaalge twijfeling!
Gevoelloos voor uw foltering
Doen dood en graf ons minder beven;
De laatfte zucht! en wel gemoed
Verhuizen wij naar blijder dreven,
Van ouders, gade en kroost begroet.

AAN

AAN

MIJN' VRIEND.

Gij roert, ô Vriend! mijn hart, uw lied ſtreelt ziel en zin,
En voert ons, ver van hier, den zaal'gen hemel in.
Aan de overzij der zee, moge ook uw toon verrukken!
Als u de zon verſchroeit, bij d'Amazone ſtroom,
Zoo koele u 't heerlijk loof van den bananaboom,
En zulk een vriend, als ik, moge ook uw hand daar drukken!

AAN

AAN

Dr. W. EGELING.

Ik ken u, Egeling! ik ken uw hoofd en hart,
Uw bijzijn gaf mij vreugde, uw afzijn baart mij ſmart;
Wij blijven, die wij zijn; het voegt aan trouwe vrinden,
Dat zij, gelijk zij zijn, elkander wedervinden.

AAN

AAN EEN MEISJE.

Ontzeg mij uwe vriendſchap niet,
Als mijne lier u hulde biedt,
Al doet u ook die hulde blozen;
Door uw gelaat en ſtem geroerd,
Word ik ten hemel opgevoerd,
En zie mij aan u blind, bij leliën en rozen.

BIJ DE

GEBOORTE VAN EEN KIND.

Dit lieve roosje ontluik', geen worm moet daaraan knagen,
Natuur geev' 't al haar ſchoon, en toon', wat zij vermag,
De hemel lagche 't toe en geve 't blijde dagen,
Gelijk aan dezen dag!

AAN

AAN MIJNE VRIENDEN

M. VAN PADDENBURG EN P. VAN DER JAGT.

Bij hun veertig-jarig trouwfeest.

De Mei tooit duin en veld,
Een hooge vreugde welt
In ruimer borst en ader;
Der bloemen tooi en kleur
En liefelijke geur
Vóert ons den Schepper nader.

 De

De wildzang ongeftoord
Brengt zoete toonen voort,
En fchatert in de dalen;
Gods adem fuist in 't woud,
Dat vrolijk feestdag houdt,
Verwarmd van zonneftralen.

Maar ook het heuglijkst lied
Vermeldt uw vreugde niet,
In trouw van veertig jaren;
Een trouw, beftaat in nood,
Die leed en zorgen groot,
Als nevels, heen deed varen.

Zoo ftaat een olmboom vast,
Waarom de wijngaard wast,
En flingert met de ranken;
En de oogst hoort, aan zijn voet,
In weelde en overvloed,
De blijde reijen danken.

Zoo

Zoo danken, man en vrouw!
Uw kind'ren, bij uw trouw,
Voor uwe zorg en liefde;
En, wat u zalft en ſtreelt,
Gelijkend naar uw beeld,
Geen hunner u ooit griefde.

God moog', vereende twee!
Uw huis nog lang dien vreê,
Uw kind'ren zegen geven!
Hun hand drukk', wel te moê,
Eens zacht uwe oogen toe,
Beſtemd voor beter leven!

BIJ EENE BRUILOFT.

Geluk, vereenigd paar! leeft zamen rein en goed,
Uw beker zij nooit wrang, maar ſmake u immer zoet;
Gods engel ſta u bij, in alle leed en zorgen,
En de avond van uw' echt zij nog gelijk de morgen!

DE

DE VOS EN DE HEN.

Niet ver van een zeer hoogen den,
Lag zorgeloos een koekoekshen,
Zich koesterende, in 't heete zand,
Daar zij vermoeid was en vermand,
Door 't jagen van den ouden knecht,
En 't ei, pas in het nest gelegd.

Daar had allang een vos gegluurd,
Op kuikens, hen en haan getuurd,
Maar altijd was hij nog geſtoord,
In dieverij en hoendermoord;
Nu ſprong hij toe, en onverwacht
Was de arme hen in zijne magt.

Doch zoo nabij het ridderſlot
Was Reintje bang voor 't hondenkot;
Hij ſprak geveinsd zijn kluifje toe:
„ Mijn lievertje! wees wel te moê,
„ Geen veêr verliest ge, ik zoek uw' haan,
„ Zoodra hij komt, laat ik u gaan;
„ Maar, zoo gij kakelt met uw bek,
„ Ik wurg u en ik breek uw nek."

De zwakke hen, in 't eerst vervaard,
Bewust van Reintjes loozen aard,
Bedwong zich zelve en hield zich ſtil,
Gehoorzaam aan haar's meesters wil. —

Doch

Doch eindlijk riep het weerloos beest,
Vol tegenwoordigheid van geest,
En met haar kop omhoog gerigt:
„ Ach! welk een ſchrikkelijk gezigt! "
Waarna zij ſchielijk de oogen ſloot,
Als wachtte zij geen' and'ren dood.

„ Zeg op! wat ziet gij?" vroeg de vos,
En liet vervaard zijn kluifje los.
„ Een wonder (ſprak zij) der Natuur,
„ Drie vlekken in het zonnevuur;
„ Wie weet, wat droevig ongeval
„ Dit teeken weer beduiden zal!" —

De vos zag op, en 't helle licht
Verblindde een poos zijn ſcherp gezigt.
Daar vlugtte op eens de blijde hen,
En kakelde op den hoogen den! —

De booswicht voelde ſpijt -- hij niesde, en zonder ſchroomen,
Riep toen de hen hem toe: wel moge 't u bekomen! —
Geduld met wijs beleid, redt ons uit veel verdriet;
Verwerp de goede les van deze fabel niet.

GIS.

G I S S I N G.

Bij de beschrijving van het gewaad, toen NAPOLÉON *gekroond zou worden.*

Van 's keizers mantel wordt verhaald,
Dat hij, te klein om 't firmament te dragen,
Met gouden honigbijën praalt,
Die 't gretig oog der Franschen zeer behagen.
Natuur verguldt geen bij; —'t zijn bijën slechts in schijn,
En zullen denkelijk wel Spaansche vliegen zijn.

VOND

VOND DER LIEFDE.

Ulisfes was niet fchoon, maar kon bevallig fpreken,
Daar hij der Nimfen hart door zijne liefde won;
Hoe menigmaal is hem Calypfo's leed gebleken,
Als zij, om zijn verwijl, gevaar en ftorm verzon!
Zij vroeg hem telkens weer, wat Troje was befchoren,
En 't zelfde werd altijd, maar anders weer verteld;
Zij ftonden op het ftrand, daar wenschte ze ook te hooren,
Van Rhefus fchriklijk lot en hoe hij werd geveld.

Hij

Hij nam een dunne roê, ſoms in zijn hand gehouwen,
En teekende, op haar vraag, een ſchets, in 't vaste zand,
Verbeeld u, ſprak hij, Troje, en ging de wallen bouwen,
Hier lag de Simoïs, mijn leger dáár bij 't ſtrand.
Ginds was de legerplaats, die wij, toen Dolon ſneefde,
Verwoestten, als de wacht op Hemon's ruiters dacht,
En verder Sithons tent, waar langs ik ſluipend zweefde,
En Rheſus paarden roofde en doorging in dien nacht. —
Hij teekende nog meêr, als onvoorziens de golven
Verſtoorden Pergamus en Rheſus met zijn heir.
Zie, ſprak dan de Godin, hoe veel zij hier bedolven,
Die gij u waant getrouw, op een onſtuimig meir!

Uit OVIDIUS,
Art. amat. L. II. vs. 123. *ſqq.*

HER-

HERINNERING.

Wat was ik toch verheugd en rijk,
Den keizer en den vorst gelijk,
  In mijne vroeg're jaren;
Als Julia, dat lieve kind,
Bij God en Engelen bemind,
  En ik te zamen waren!

Ik

Ik zag haar 's morgens, als in 't woud
Het koor der vog'len beurtzang houdt,
En uit den flaap haar wekte,
Soms voor een open venfter ftaan,
Soms ook in groene lanen gaan,
Als haar een fluijer dekte.

Ik zag haar, als het avondrood
De koelte en ftille rust gebood,
Bij geur'ge bloemen dwalen;
Als Eva, voor den zondeval,
Begroet, in Edens vruchtbaar dal,
Van lieve nachtegalen.

Zij zag mij en was nimmer ftug,
Trok nooit haar zachte hand terug,
Als ik die bevend drukte;
En haar gelaat was melk en bloed,
Zag altijd vriend'lijk, welgemoed,
En hare ftem verrukte!

Wat

Wat was ik toch verheugd en rijk,
Den keizer en den vorst gelijk,
  In mijne vroeg're jaren;
Als Julia, dat lieve kind,
Bij God en Engelen bemind,
  En ik te zamen waren!

Uit HÖLTY.

D E

DE VROUW.

Het is voorwaar een hemelrijk,
Als loof en bloem en geur gelijk
  Ons feestelijk onthalen!
Als ons der vog'len heilig lied
Gezeten aan een' heldren vliet,
  Verrukt in ftille dalen.

 Doch

Doch meer geeft ons eene ed'le vrouw,
Zoo zacht, als fchoon, zoo rein, als trouw,
  Wien zou zij niet verrukken!
Wij laten alle bloemen ftaan,
Om met Gods engel heen te gaan,
  En hare hand te drukken.

Naar HÖLTY.

OP

OP EEN' APPELBLOESEM.

Bekoorlijk kind der lieve Flore!
Gij praalt met purper, als Aurore,
  In 't kleed der leliën gehuld;
Welriekend zijn uw balſemgeuren,
Waarmede, in tooi der ſchoonſte kleuren,
  Uw kelk den ganſchen hof vervult.

Hier, bij den zang der nachtegalen;
Zien we u en uwe broeders pralen,
  Ontelbaar aan den goeden boom;
Gelijk de ſtarren aan den hemel,
Wanneer de nacht, na druk gewemel,
  Ons ſtreelt met ſlaap en zoeten droom.

Maar ook zoo vlugtig, als Aurore,
Zijt gij in uwe pracht, en Flore
  Siert zich met u, een' korten tijd;
Verwelkt, wordt gij een ſpel der winden,
Daar wij u nergens wedervinden,
  Ook aan vergank'lijkheid gewijd.

Gij treurt niet, ſchoon uw jeugd moet kwijnen,
En eerlang uit ons oog verdwijnen,
  Wijl ge in een ed'ler vrucht herleeft;
Voor zulk een gouden vrucht geweken,
Zijt ge ons, ô lieve! een heuglijk teeken,
  Dat troost aan onze droefheid geeft.

Wel!

Wel! zoo wij eerlang dan bezwijken,
Ons leven voor den dood moet wijken,
Wat is voor ons, voor ons die dood?
Een aanvang van een ed'ler leven,
Waar wij in hooger dreven zweven,
Bij luisterrijker morgenrood!

't Hoogduitsch
vrij gevolgd.

DE NACHTEGAAL.

Onder den ahorn, bij een' bemosten bron,
Hoorde ik mijm'rend den nachtegaal; verruklijk
Rolden, als harmonicatoonen, zijne
Zilver akkoorden.

Plegtig zwegen de geroerde bladeren;
Stiller vloeide de beek; liefde en vrede
Bezielden alom de Natuur; Diana
Wendde den wagen.

Zan-

Zanger! zoo ſprak ik, heeft Cythere's liefling
Met den pijl u Godenſpijs reikend,
In den zoeten gorgel, u zijnes nektar's
Teugen gegoten?

Amor kweekte mij niet! in een Alpendal,
Bij 't geboomte, dat mijne wieg bedekte,
Zong een herder, in Orphiſche toonen, van
Onſchuld en liefde.

Bevend begon ik zijne hemelſche luit
Na te bootſen: daar lachte de weemoed;
En hoop verdreef van het donkere voorhoofd
Droevigen nevel.

Alzoo de zanger; mij vloeiden tranen. —
Salis! ruischte de wind, in lentelommer;
Salis! ſuisde treurig der korenhalmen
Vriendlijk gefluister.

Uit het Hoogduitsch
van MATTHISSON.

DE BOER, IN DEN WINTER.

Ik leef gerust en vergenoegd;
In 't voorjaar, wordt mijn veld geploegd,
Wanneer de leeuwrik ſtijgt omhoog,
En groet op nieuw den blaauwen boog.

En nadert dan de zomertijd,
Hoe heuglijk wordt mijn hart verblijd,
Als ik door welig koren ga,
En op mijn eigen akker ſta!

De

De fikkel eischt een vrolijk lied,
Als de oogst ons dubb'le vlijt gebiedt,
En ik, bij liefelijk geruisch,
Mijn' halmen maai en voer naar huis.

'k Zie, in den herfst, mijn boomen aan,
Met gouden vruchten zwaar belaân,
En zijn zij rijp, ik fchud haar af,
En dank Hem, die mij alles gaf.

De winter baart mij geen verdriet,
Mijn dak is dik gedekt met riet;
Gezeten aan den warmen haard,
Heeft mij nooit fneeuw noch ftorm vervaard.

Dan geeft mijn fchuur ons overvloed,
En fmaakt een pijp tabak zoo goed,
Terwijl men, uit den ouden tijd,
Van vreê vertelt en bangen ftrijd.

Of als mijn volkje danst in 't rond,
En leert elkaar een' nieuwen vond,
En de avond om is, eer men 't weet,
Aan jok en ernst zoo wel befteed.

Komt dan de lieve zondag aan,
Zoo trek ik 't beste wambuis aan,
En ga ter kerk, gelijk 't behoort,
En hoor des Heeren heilig woord.

En dank daar met een vroom gemoed,
Dat God zoo veel aan menfchen doet,
En bid, dat Hij elk ongeval
Van ons genadig weren zal.

En drink dan 's avonds goeden wijn,
Gewasfen aan den vruchtb'ren Rijn,
Als onze koster leest de krant,
En 't nieuws vermeldt van ftad en land.

Ik

Ik geef mijn' trouwen hond de wacht,
En ſlaap gerust den ganſchen nacht;
Geplaagd van zorgen, noch verdriet,
Ruilde ik mijn' ſtaat met and'ren niet.

Het Hoogduitsch
gevolgd van SCHUBART.

TE-

TEGENSTRIJDIGHEID.

Baaf heeft zijn boekerij voor elk ten toon gesteld,
En niemand wil nogtans zijn diepe kennis roemen.
Pandolphus brengt een heir van duizenden in 't veld,
En hopman, noch soldaat zal hem een' veldheer noemen.
Mops schildert onvermoeid, beschouwt natuur getrouw,
Maar uit de school der kunst heeft hem Apol verbannen,
De dartele Lucie behaagt wel twintig mannen,
En is toch geene vrouw.

Bij

Bij den Drukker dezes is, onder meer andere, gedrukt en te bekomen:

R.

R. H. VAN SOMEREN, *Gedichten*, 2 Deelen.

J. VAN WALRÉ, DIEDERIJK en WILLEM van *Holland*, Treurfpel.

——————— *Gedachtenis-offer aan* W. BINGLEY, *Eerzucht en andere Gedichten.*

Mr. S. I. WISELIUS, *Mengel- en Tooneelpoëzij*, 5 Deelen.

Al deze Dichtwerken, in gr. 8vo gedrukt, zijn gebonden in geplaatdrukte kartonnen banden, en met gegraveerde Titels en Vignetten verfierd.

